

۱- مقوله‌های حجاب، عفاف و پاکدامنی در محتوای کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی به چه میزان مورد توجه قرار

گرفته است؟

۲- توجه به مقوله‌های حجاب، عفاف و پاکدامنی در هر یک از پایه‌های ۶ گانه‌ی دوره‌ی ابتدایی به چه میزان است؟

۳- آیا آرایه‌ی مقوله‌های عفاف، حجاب و پاکدامنی در کتاب‌های درسی دوره‌ی ابتدایی متناسب با سیر تفکر عینی به

انتزاعی دانش‌آموزان سازمان‌دهی شده است؟

روش پژوهش، جامعه و نمونه‌ی آماری

این تحقیق از نوع توصیفی و به روش تحلیل محتوا و با محدود ساختن آن به کمیت‌نگری انجام شده است. براساس نظر برخی از پژوهشگران تحلیل محتوا روش ارزنده، نظام مند، عینی و کمی برای بررسی متون بوده (آری، جاکوبز و رضویه؛ ۱۹۶۶) که ساده‌ترین نوع آن توصیف تعداد فراوانی مورد شمارش در متن است (باور؛ به نقل از میکلسون؛ ۲۰۰۵). واحد ثبت با توجه به در نظر گرفتن معناداری و قابل رمزگذاری بودن محتوا در این پژوهش، سطوح کلمه، مضمون، شخصیت و تصویر (عکس) می‌باشد. جامعه‌ی آماری شامل کلیه‌ی کتاب‌های درسی ۶ پایه‌ی دوره‌ی ابتدایی در سال تحصیلی ۱۳۹۱-۱۳۹۲ یعنی تعداد ۴۳ کتاب براساس جدول شماره‌ی ۱ است. در این پژوهش از شیوه‌ی سرشماری و تحلیل محتوای همه‌ی کتاب‌های دوره‌ی ابتدایی استفاده شده و بنابراین از روش نمونه‌گیری استفاده نگردید.

۱ Content analysis

۲ Ary & Jacobs & Razavieh

۳ Bauer

۴ Mikkelsen

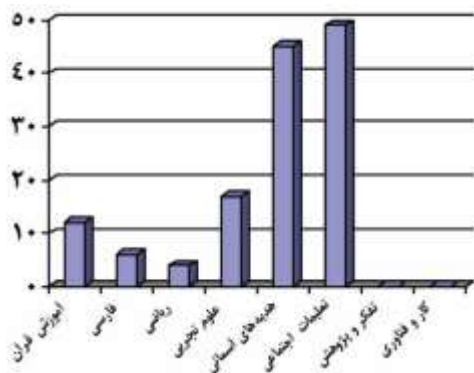
۵ Recording unit

جدول شماره ۱: جامعه آماری، تعداد صفحات، درس‌ها و تصاویر هر کتاب در سال تحصیلی ۹۱-۹۲

ردیف	نام کتاب	پایه	تعداد صفحه	تعداد درس	تعداد کل تصاویر	تعداد کتاب
۱	آموزش قرآن	۱	۹۵	۸	۹۲	۱
۲	فارسی با کتاب کار		۲۵۴	۲۲	۳۸۹	۲
۳	ریاضی		۱۷۵	۲۵	۲۰۸	۱
۴	علوم تجربی		۱۰۳	۱۴	۱۰۳	۱
۱	آموزش قرآن	۲	۱۲۳	۱۵	۸۷	۱
۲	فارسی		۱۱۷	۱۷	۱۲۳	۱
۳	ریاضی		۱۴۴	۳۲	۶۰	۱
۴	علوم تجربی		۱۰۴	۱۴	۲۲۶	۱
۵	هدیه‌های آسمانی		۹۵	۲۰	۱۰۷	۱
۱	آموزش قرآن	۳	۱۴۲	۴۱	۱۰۰	۱
۲	فارسی (بخوانیم و بنویسیم)		۳۴۲	۲۲	۳۳۴	۲
۳	ریاضی		۱۹۲	۶۶	۱۴۷	۱
۴	علوم تجربی		۱۲۰	۱۲	۲۵۰	۱
۵	هدیه‌های آسمان با کتاب کار		۱۳۸	۲۸	۲۱۸	۲
۶	تعلیمات اجتماعی		۷۴	۲۰	۹۹	۱
۱	آموزش قرآن	۴	۱۱۶	۱۵	۵۴	۱
۲	هدیه‌های آسمان با کتاب کار		۱۲۰	۲۲	۱۰۴	۲
۳	فارسی (بخوانیم و بنویسیم)		۳۲۲	۲۲	۲۲۱	۲
۴	ریاضی		۱۸۶	۴۷	۹۰	۱
۵	علوم تجربی		۱۰۴	۱۳	۱۷۴	۱
۶	تعلیمات اجتماعی		۱۳۴	۲۹	۱۶۹	۱
۱	آموزش قرآن	۵	۱۲۲	۱۳	۶۹	۱
۲	هدیه‌های آسمان با کتاب کار		۱۶۷	۲۳	۱۶۰	۲
۳	فارسی (بخوانیم و بنویسیم)		۳۴۲	۲۲	۱۵۲	۲
۴	ریاضی		۱۵۹	۵۰	۵۸	۱
۵	تعلیمات اجتماعی		۱۶۶	۴۰	۱۸۰	۱
۶	علوم تجربی		۱۱۲	۱۲	۲۰۵	۱
۱	آموزش قرآن	۶	۱۱۶	۱۵	۵۶	۱
۲	فارسی و کتاب مهارت‌های نوشتاری		۲۱۶	۱۷	۵۰	۲
۳	ریاضی		۱۶۰	۳۲	۷۵	۱
۴	مطالعات اجتماعی		۱۵۳	۲۴	۲۴۹	۱
۵	علوم تجربی		۹۵	۱۴	۲۴۴	۱
۶	کار و فناوری		۹۳	۳۸	۱۴۷	۱
۷	تفکر و پژوهش		۵۷	۳۶	۱۹	۱

جدول و نمودار شماره ۷: توزیع فراوانی و درصد میزان توجه کتاب‌های پایه‌ی ششم به مقوله‌های حجاب و عفاف

نام کتاب	کلمات	مضامین	شخصیت‌ها	تصویرها	جمع کل	کل کتاب‌های پایه‌ی ششم	
						تعداد کتاب	تعداد کل تصویرها
آموزش قرآن	ف	۱	۱	۹	۱۲	۹	۸۸۲
	د	۳/۱۳	۱۲/۵	۸/۳۳	۹/۰۲	۱۱/۱۱	۹۶۲
فارسی (مهارت نوشتاری)	ف	۲	۰	۰	۶	۴	
	د	۶/۲۵	۰	۰	۴/۵۱	۴/۹۴	
ریاضی	ف	۰	۰	۰	۴	۴	
	د	۰	۰	۰	۳	۴/۹۴	
علوم تجربی	ف	۰	۰	۰	۱۷	۱۷	
	د	۰	۰	۰	۱۲/۷۹	۲۰/۹۹	
هدیه‌های آسمان	ف	۲۴	۴	۶	۴۵	۱۱	
	د	۷۵	۵۰	۵۰	۳۳/۸۴	۱۳/۵۸	
مطالعات اجتماعی	ف	۵	۳	۵	۴۹	۳۶	
	د	۱۵/۶۲	۳۷/۵	۴۱/۶۷	۳۶/۸۴	۴۴/۴۴	
تفکر و پژوهش	ف	۰	۰	۰	۰	۰	
	د	۰	۰	۰	۰	۰	
کار و فناوری	ف	۰	۰	۰	۰	۰	
	د	۰	۰	۰	۰	۰	
جمع کل	ف	۳۲	۸	۱۲	۱۳۳	۸۱	
	د	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	
میانگین کل						۱۴/۷۷	

نمودار فراوانی میزان توجه کتاب‌های ششم ابتدایی به مقوله‌های حجاب و عفاف

تحلیل محتوای کتاب‌های پایه ششم - که از مهرماه سال ۹۱ به پایه‌های ابتدایی اضافه شده - نیز نشان می‌دهد، در مجموع ۱۳۳ بار در این کتاب‌ها به مقوله‌های عفاف و حجاب توجه شده است. از میان واحدهای ثبت، تصویرها با ۶۰/۹ و مضامین با ۶/۰۱ درصد به ترتیب حائز رتبه‌ی بیش‌ترین و کم‌ترین میزان توجه به مقوله‌های مورد بررسی گردیده‌است. از میان کتاب‌های این پایه، بیش‌ترین توجه را به مقوله‌های مورد بررسی، کتاب مطالعات اجتماعی با ۳۶/۸۴ و کم‌ترین توجه را کتاب‌های تفکر و پژوهش و کار و فناوری با صفر درصد به خود اختصاص داده است.

از مجموع ۸۸۲ تصویر موجود در ۹ کتاب این پایه، ۹/۱ درصد تصاویر به صورت آشکار یا ضمنی به فرهنگ عفاف و حجاب توجه داشته است.